

Профорієнтація

Вибір професії - не хвилинна справа, це може виявитися найбільш важким рішенням у вашому житті.

- Не піддавайтеся на вмовляння дорослих стати неодмінно юристом чи лікарем. Подумайте, чим би хотілося займатися саме вам. Обов'язково розмірковуйте над тим, як здійснити свою мрію.
- Не намагайтеся вступити туди, куди і друзі.
- Довідайтеся більше про ту професію, яку хочете обрати. Якщо це можливо, побувайте на робочому місці, де найімовірніше вам доведеться працювати згодом, поговоріть з людьми, які вже займаються цією справою.
- Ви повинні розуміти, що рішення не може бути абсолютним і, що в будь-який час у вашому житті можуть відбутися зміни.
- Зверніться до шкільного психолога або профконсультанта у службі зайнятості. Їх консультація допоможе обрати правильний напрямок.
- Постарайтесь не помилятися з приводу своїх можливостей. Краще усвідомлювати свої реальні сили.
- Не піддавайтеся почуттю страху - це нормальний стан, який відчують всі люди перед вибором.
- Іноді корисно починати свою кар'єру з практики, а не з теорії. Наприклад, багато лікарів починали працювати в якості молодшого або середнього медичного персоналу.
- Постарайтесь звернути особливу увагу на ті навчальні предмети, які необхідні для здобуття майбутньої професії.
- Намагайтеся дізнатися все: як вступають, як навчаються, як працевлаштовуються після закінчення навчання. Це допоможе прийняти правильне рішення.
- Беріть участь у позакласних та позашкільних заходах - це допоможе в подальшому спілкуванні і адаптації в колективі.

Рекомендації для класних керівників із професійної орієнтації учнів

Основні завдання для класних керівників із професійної орієнтації й консультації учнів:

1. Глибоко й всебічно виявляти, вивчати і формувати професійні інтереси та здібності кожного учня класу, узагальнювати дані з цих питань, надані вчителями-предметниками, і робити власні висновки та пропозиції.
2. Організовувати і проводити консультації учнів із питань вибору професії.
3. Завести необхідну документацію й систематично накопичувати матеріали, пов'язані з формуванням особистості учнів і вибором професії.
4. У планування виховної роботи класу внести такі заходи:

- вивчення інтересів, схильностей і здібностей учнів шляхом спостереження, експериментування, анкетування й інших методик;
- індивідуальна співбесіда з батьками учнів (де працюють батьки, як вони відгукуються про свою професію, чи знають про улюблені заняття своїх дітей, їхні інтереси та схильності, як діти ставляться до виконання обов'язків по дому тощо).

Пам'ятка обираючому професію

1. Вибір професії - складний і відповідальний крок у твоєму житті.
2. Не надавай вибір своєї майбутньої професії нагоді.
3. Користуйся інформацією професіоналів.
4. Професію треба обирати свідомо, з урахуванням своїх здібностей, внутрішніх переконань (тільки байдужі йдуть куди доведеться), реальних можливостей, зваживши всі «за» і «проти».

З ЦІЄЮ МЕТОЮ:

- Вивчи глибше самого себе: розберися в своїх інтересах (що тобі цікаво на рівні хобі, а що може стати професією), схильності, особливості свого характеру і фізичних можливостях.
- Подумай, які у тебе сильні і слабкі сторони, головні і другорядні якості.
- Ознайомся з професіями, які відповідають твоїм інтересам і здібностям. Прочитай більше книг, статей, журналів. Окресли попередньо избираемую професію або групу споріднених професій.
- Поговори з представниками обраних професій, постарайся побувати на робочому місці цих фахівців, ознайомся з характером і умовами праці. Продумай, як, де і коли можна спробувати свої сили в цій справі практично і - дій!
- Ознайомся з навчальними закладами, в яких можна здобути обрану професію.
- Зістав свої особисті якості і можливості з характером тієї професії, яку ти вибрав.
- Приймаючи рішення, не відступай перед труднощами. Будь наполегливий у досягненні намічених цілей.

Рекомендації батькам з профорієнтації

1. Інформацію про професійні плани дитини можна одержати тільки в ході відвертої розмови з нею, ні в якому разі не на бігу. Найкраще завести розмову як би «до речі». При цьому намагайтеся проявляти терпіння, такт і щире зацікавлення.
2. Якщо старшокласник не може чітко сформулювати свої плани, треба спробувати зрозуміти, з чим це пов'язано.

3. Корисно запропонувати дитині попрацювати на осінніх або зимових канікулах, вибравши якийсь конкретне заняття.
4. Якщо Вас засмучує професійний вибір дитини, не відмовляйте його і не забороняйте йому щось категорично. Намагайтеся з'ясувати, на чому ґрунтується його вибір.
5. Якщо старшокласник тільки мріє, а нічого не робить, треба допомогти йому скласти конкретний план, обговоривши, скільки часу у нього є і що необхідно встигнути.
6. Допоможіть своїй дитині підготувати «запасний варіант» на випадок невдачі на обраному шляху.

Немає проблем у тих мам і тат, чиї діти з ранніх років мріють про кар'єру лікаря, космонавта чи юриста і з завзятістю вивчають підручники, готуючись до вступу у вуз. Втім, за запевненнями фахівців, таких дітей меншість, набагато більше тих, у кого вибір професії викликає серйозні сумніви і труднощі. Що робити батькам у такій ситуації? Розгортати серйозну профорієнтаційну роботу! Причому питання про те, куди піти вчитися, краще починати вирішувати ще у 8-9-му класі.

Кроки до професійного самовизначення

1. Спостерігати за інтересами, здібностями, темпераментом, особливостями пам'яті, уяви сина (дочки).
2. Прислухатися до їхніх відчуттів, бажань, інтуїції.
3. Визначити професійний напрямок, або кілька професій, які подобаються, до яких є потяг, існують принципові можливості успішного їх освоєння та працевлаштування.
4. Шукати якнайбільше інформації про цей напрямок, професії, знайомитися з людьми, які їх представляють.
5. Спробувати знайти можливість для спостережень дитини за діяльністю спеціалістів.
6. Визначити фізичні характеристики та психологічні якості, необхідні для кожної з цих професій.
7. „Приміряти” на свою дитину ці види діяльності.
8. Скласти список суттєвих можливостей професій (наприклад, можливість спілкування з багатьма людьми, поїздки за кордон, висока платня, тощо), та складнощів (високе навантаження, ненормований робочий час, значне фізичне навантаження, тощо) і допомогти проаналізувати сину (дочці) їх, співвіднести з життєвою метою, очікуваннями, мріями. Порівняти, зважити всі „плюси” й „мінуси”.
9. Зробити остаточний вибір.
10. Розпланувати кроки до бажаного, продумавши й запасний варіант та впевнено разом йти до мети.

Познайомтесь з типовими помилками підлітків в ситуації вибору професії для того, щоб їх уникнути:

- Поділ професій на «престижні» і «непрестижні».
- Ототожнення навчального предмета з професією.
- Перенесення ставлення до людини на професію.
- Спонтанний вибір лише під чийось впливом.
- Неправильне уявлення про характер праці в певній трудовій діяльності.
- Вибір під впливом певних обставин.
- Думки про легке життя.

15 актуальних професій в Україні в найближчому майбутньому

Першими, звичайно, стоять програмісти - цим нікого не здивували. Весь список виглядає так:

1. **Програмісти** (C++, Java)
Це зрозуміло - програмами користуються всі, а написати їх можуть одиниці. Ось за цими одиницями і полюють кращі вітчизняні та зарубіжні компанії.
2. **Технологи харчових виробництв**
У будь-яку кризу найвигіднішим бізнесом залишається їжа і все, що з нею пов'язано. Цю потребу ніяк не обійти: житель великого міста не зможе жити натуральним господарством, як би не хотів. Додайте сюди ще свята, та й просто - під час кризи і політичної нестабільності для багатьох єдиним джерелом гарного настрою стає смачна їжа.
3. **Перевізники**
У транзитній країні, якою в силу географічних причин є Україна, хороші перевізники потрібні завжди. Транспорт буде розвиватися обов'язково!
4. **Архітектори**
Українським архітекторам пощастило більше ніж їхнім італійським колегам - шансів таки побудувати запроектоване у них набагато більше.
5. **Дизайнери офісів і інтер'єрів**
Дихають в спину архітекторам їх найближчі колеги - дизайнери інтер'єрів. Шанс вижити в високій конкуренції буде тільки у тих, хто тримає руку на пульсі, знає і застосовує усі нові технології, а ще ...є архітектором.
6. **Менеджери готельного бізнесу**
Чемпіонат Євро-2012 всім показав, що готелів у нас мало, готельний бізнес розвинений слабо, середній і бюджетний сегменти відсутні взагалі. Це перспективний напрямок, враховуючи, що в Україну вже зайшли і ще будуть заходити міжнародні мережеві компанії.
7. **Бухгалтери, аудитори**
Потрібні завжди. Тут і питань немає. Робота нервова, відповідальна, потрібна. Хоча щоб стати по-справжньому затребуваним професіоналом,

доведеться заплатити якомусь асу за практику і вже потім вирушати на пошуки роботи.

8. Менеджери з персоналу, рекрутери

Ось де зараз потрібні хороші психологи! Знайти хорошого фахівця, умовити його співпрацювати, мотивувати на роботу ... Так, до речі, є не тільки менеджери за наймом, але і менеджери по звільненню (негласно). Щоб керівники змогли залишитися в білих рукавичках, озвучує неприємну звістку спеціальна людина. У будь-якому випадку ринок рекрутингу буде тільки розвиватися, про що свідчить популярність різних курсів про психології управління.

9. Журналісти

Бути журналістом - престижно. Можливо, це пов'язано з публічністю професії, бо зарплати тут невисокі, видань мало, конкуренція вражаюча. Високі зарплати у тих, хто пише на економічну, політичну або бізнес-тематику, але для цього треба бути спочатку фахівцем у своїй галузі, а вже потім журналістом. Досить бути профі у своїй справі і мати хороший склад, а решта додасться. Що роблять на факультетах журналістики? Розважають дітей еліти за їхні ж гроші.

10. Технологи виробів легкої промисловості

Найбільш суперечливий пункт. Конкуренцію з Китаєм не витримати нікому. Однак крім мас-маркету існує ще елітний сегмент, і ось там технологи дуже потрібні.

11. Фінансисти (спеціалізація "банківська справа")

Фінансисти - як поганки: скільки їх не косять, самі родяться. Щоб вижити і процвітати в цій області, потрібно мати природні задатки.

12. Юристи

Юристів зараз дуже багато, але хороших, як і раніше, мало. До речі, ця професія знову стане елітарною: держава з кожним роком все більше урізує бюджетні місця у вишах за цією спеціальністю.

13. Маркетологи

"Якщо у вашій компанії є відділ маркетингу, то ніякого маркетингу у вас немає", - сенс цього жарту в тому, що кожен співробітник працює на імідж компанії на своєму місці. Хто такий маркетолог? Людина, яка має придумати, як продати товар. Якщо починаються проблеми з реалізацією, він першим йде під ніж. Багато компаній взагалі уникають цієї паразитичної ланки. Однак тут, як не візьмися, втрутився Інтернет з його SMM - Social Media Marketing. З'ясувалося, що це річ потрібна, і що ніде цього не вчать.

Український абітурієнт: філолог, економіст, юрист, маркетолог однак не інженер...а вони дуже потрібні...

14. Інженери-будівельники

Будуються у нас майже при будь-якій економічній погоді. І хороший

інженер знадобиться завжди. А дороги! А мости! Інженери-будівельники в числі найбільш дефіцитних фахівців.

15. Інженери-енергетики

Держава не поспішає вкладати в цю галузь, зарплати там невисокі. Однак є приватний сектор, альтернативні енергоносії! І тут затребуваність подібних фахівців буде тільки підвищуватися.